

פנינים

דרוש ואגדה

להוכיח - "לשמי"

ויקחו לי תרומה

לי - לשמי

(כה, ב. רש"י)

בהעמק שאלה (על השאלות ריש פרשתנו) פירש ענין זה שמאחר שהדין הוא שתרומת המזבח לוקחים מהנדבנים גם בעל כרחם, הרי מעתה יתפרש "ויקחו לי - לשמי" על הגזברים, שעליהם לקחת את התרומה מהנדבנים "לשמי" (וכן פירשו האברבנאל והספורנו "ויקחו לי" דקאי על הגזברים).

ומזה יש ללמוד הוראה חשובה בעבודת האדם לקונו:

כאשר יהודי הולך להשפיע על זולתו לקרבו לתורה, ולקיים את מצות "הוכח תוכיח את עמיתך", עלול לחשוב לעצמו, הרי שאף שחשוב שיעבוד את קונו "לשמה" - לשם ה' ובלי פניות, אמנם זהו רק כאשר מדובר אודות עבודת האדם עם עצמו, אך בהשפעה על הזולת, חשוב רק המעשה בפועל - שהשני יניח תפילין או שיימנע מעשיית עבירות וכיו"ב, ולא נוגע מה הן כוונות המוכיח, שהרי "קבל את האמת ממי שאמרה" (פיה"מ הקדמה לאבות. הקדמה לימחיר יין), ועל השני לקבל את תוכחתו גם אם אין כוונותיו טובות.

על כך באה ההוראה מתרומת המשכן, שלקחת הגזברים את התרומה, למרות שנותן התרומה עושה את זה "בעל כרחו" ושלא לשמה, מ"מ על המשפיע - הגזבר - לעבוד בענין זה "לשמה" ובלי פניות אישיות. וכאשר אצל המשפיע אין כוונתו "לשמי" אלא מעורבות בה פניות אישיות, הרי זה לא רק חסרון בעבודתו האישית של המשפיע, אלא גם השפעתו על הזולת יכולה להיפגע.

סור מרע גם ללא הכוונה

ויקחו לי תרומה

לי - לשמי

(כה, ב, רש"י)

והיינו, שצריך לתת את התרומה בכוונה "לשמה". וקשה, הרי הדין לגבי תרומת המזבח (שבי' עסקינן כדפירש"י "ג' תרומות אמורות כאן") הוא שלוקחים מהנותן גם בע"כ (שהרי "ממשכנין על השקלים"), וכשנותן בע"כ ודאי אינו מכוון לשמה?

ויש לומר: דבאמת הכוונה דלשמה אינה דין בנותן התרומה, כ"א בלקיחת הגזבר, וכלשון הכתוב "ויקחו לי" (ולא ויתנו לי), והיינו דהגזבר צריך לכוון לקחת מהנותן לשמה.

והטעם שבהנתינה אינו נוגע הכוונה דלשמה ורק הגזבר צריך לקחת לשמה י"ל:

כדי שנכסי האדם יוקדשו ויחשבו כנכסי שמים צריך שני דברים: להעבירם מרשות הדיוט, ולהקדישם לנכסי שמים. וע"ד לשון הכתוב "סור מרע ועשה טוב".

והנה, כשהדבר נמצא עדיין ברשות ההדיוט, אינו נוגע כוונותיו של הנותן, דהעיקר שיוסר מרשות ההדיוט, ולזה לא צריך כוונה כ"א העברה בפועל מרשותו. ולכן בנתינת התרומה אינו נוגע הכוונה דלשמה כי העיקר שהתרומה תועבר מרשותו.

אבל כדי להקדיש את החפץ - שיחשב כנכסי שמים, אז לא מספיק ההוצאה מרשות ההדיוט אלא צריך להעלותו ולהקדישו ולזה צריך גם כוונה. ולכן הגזבר שמעבירו לרשות ההקדש צריך לכוון לשמה.

(ע"פ לקו"ש חטי"ו עמ' 287 ואילך)